

Eriarsti lähtetoetus

Pille Saar – Sotsiaalministeeriumi tervishoiu osakond

Pille Saar

1. juunist 2012 käivitus eriarsti lähtetoetuse süsteem, mille eesmärk on motiveerida tööd alustavaid eriarste, sh perearste, valima oma karjääri alustamise kohaks iseäranis need piirkonnad Eestis, kus kvalifitseeritud arstide leidmine on osutunud problemaatiliseks. Eriarsti lähtetoetus on toetusmeede eriarstidele, kes alustavad residentuuri lõpetamise järel esimest korda tööd üld- ja kohalikes haiglates või nimistuga perearstina väljaspool tõmbekeskusi (Tallinn ja Tartu) ning nendega piirnevaid alasid. Eriarsti lähtetoetuse väljamaksmisega seonduv on õiguslikult sätestatud tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (TTKS) §-des 54¹–54² ja §-s 66⁴ ning sotsiaalministri 24. mai 2012. aasta määruses nr 17 „Eriarsti lähtetoetuse taotlemise, maksmise ja tagasinõudmise kord“.

Lähtetoetuse suurus ja ülemmäär sätestatakse iga-aastaselt riigieelarve seaduses. 2012. aasta riigieelarve seaduse kohaselt on eriarsti lähtetoetuse ülemmäär 15 000 eurot, mis makstakse välja ühes osas. 2012. aasta riigieelarves on lähtetoetuste maksmiseks planeeritud 150 000 eurot. Igale eriarstile makstav lähtetoetuse suurus arvestatakse riigieelarves lähtetoetuseks ettenähtud eelarveraha kogusumma ja kalendriaastal lähtetoetuse saajate koguarvu jagatisena. Seega sõltub konkreetsetel kalendriaastal lähtetoetuse suurus sellest, kui palju on taotlejaid, kellele on sel kalendriaastal määratud toetus. Näiteks kui 2012. aastal on lähtetoetuse pälvinud 10 taotlejat, siis saab iga taotleja 15 000 eurot. Kui taotlejaid on 15, siis saab iga taotleja 10 000 eurot; kui aga taotlejaid on 9, saab iga taotleja lähtetoetuse ülemmäär järgi 15 000 eurot. 2012. kalendriaastal võivad taotleda lähtetoetust arstid, kes lõpetavad residentuuri ning omandavad seaduses nõutava eriarstiabi eriala 2012. kalendriaastal. Lähtetoetuse saamiseks 2012. aastal peab arst esitama taotluse hiljemalt 2012. aasta 1. oktoobriks.

Sotsiaalministeerium otsustab lähtetoetuste andmise hiljemalt kalendriaasta 1. detsembriks. Lähtetoetus makstakse

arsti pangakontole ühe kuu jooksul lähtetoetuse andmise otsuse tegemisest arvates. Ministeerium teeb lähtetoetuse andmise või lähtetoetuse andmisest keeldumise otsuse taotlejale teatavaks 7 tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist.

Lähtetoetuse saamise tingimused

Lähtetoetust võib taotleda arst, kes

- 1) on lõpetanud residentuuri ning omandanud anestesioloogia, erakorralise meditsiini, laborimeditsiini, peremeditsiini, radioloogia, sisehaiguste või üldkirurgia eriala;
- 2) asub 12 kuu jooksul residentuuri lõpetamisest arvates omandatud erialal esimest korda tööle või tegutsema eriarstina kohalikus või üldhaiglas;
- 3) töötab või tegutseb eriarstina või nimistuga perearstina töökoormusega vähemalt 40 tundi nädalas.

Peremeditsiini eriala omandanud arst võib taotleda lähtetoetust, kui ta asub perearstina tegutsema perearsti nimistu alusel ning perearsti teeninduspiirkond ja tegevuskoht asuvad väljaspool Tallinna linna, Tartu linna või nendega vahetult piirnevaid kohalikke omavalitsusi.

Avalduse esitamine

Lähtetoetuse saamiseks 2012. aastal esitab toetuse saamise tingimustele vastav arst hiljemalt 2012. aasta 1. oktoobriks kirjaliku taotluse Sotsiaalministeeriumile. Kui 2012. aastal residentuuri lõpetanud arst esitab taotluse pärast 1. oktoobrit, siis menetletakse tema taotlust 2013. aastal.

Taotluses tuleb märkida

- 1) taotleja ees- ja perekonnanimi, isikukood, elukoht, telefoninumber ja pangakonto number;
- 2) residentuuri lõpetamise aasta ja omandatud eriarstiabi eriala;
- 3) taotleja tervishoiutöötajana registreerimise tõendi number;
- 4) eriarstiabi erialal esimest korda tööle või tegutsema asumise kuupäev;

- 5) taotleja e-posti aadress ning märke lähtetoetuse andmise või lähtetoetuse andmisest keeldumise otsuse elektroonilise kättetoimetamisega nõustumise kohta, kui taotleja nõustub otsuse kättetoimetamisega elektrooniliselt.

Anestesioloogia, erakorralise meditsiini, laborimeditsiini, radioloogia, sisehaiguste või üldkirurgia erialal töötav taotleja peab lisaks oma taotluses märkima

- 1) taotleja tööandja nime, aadressi ja kontaktandmed;
- 2) taotleja ametikoha ja töökoormuse.

Peremeditsiini eriala omandanud arst peab taotluses märkima ka

- 1) perearstina tegutsemise õigusliku vormi TTKSi § 12 kohaselt (füüsilisest isikust ettevõtja või üldarstiabi osutav äriühing);
- 2) taotleja tööandja nime, aadressi ja kontaktandmed, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtjana (FIE) tegutseva taotleja puhul;
- 3) FIEna tegutseva taotleja ärinime ja äriregistri koodi;
- 4) taotlejale perearsti nimistu kinnitamise haldusakti andja, kuupäeva ja numbri;
- 5) perearsti teeninduspiirkonna ja tegevuskoha.

Taotlusele tuleb lisada järgmised dokumendid:

- 1) residentuuri lõputunnistuse koopia;
- 2) taotleja tööandja kirjalik kinnitus või muu dokument, millest nähtub tööandja nimi, töösuhte alguskuupäev, töötamine lähtetoetuse saamise õigust andval erialal ja sel erialal taotleja nädalane töökoormus tundides;
- 3) perearsti nimistu alusel tegutseva FIEst perearsti taotleja kirjalik kinnitus või muu dokument, millest nähtub perearstina tegutsemise alguskuupäev ja taotleja perearstina tegutsemise nädalane töökoormus tundides.

Tööandja kinnituse nõue ei kehti FIEna tegutsevate perearstide kohta, kes on iseenda tööandjaks. Nende taotlejate puhul asendab tööandja kinnitust perearsti enda kinnitus vm dokument, millest nähtub perearstina tegutsemise alguskuupäev ning taotleja perearstina tegutsemise nädalane töökoormus tundides. Näiteks võib FIEna

töötav perearst esitada koopia või väljavõtte Eesti Haigekassaga sõlmitud ravirahastamislepingust, millest nähtub lepingu sõlmimise kuupäev ning taotleja perearstina tegutsemise nädalane töökoormus.

Lähtetoetuse taotlemisel residentuuri lõpetamisele järgnevast kalendriaastast hiljem tuleb taotluses märkida lähtetoetuse taotlemise õiguse pikenedust kinnitavad andmed rasedus- ja sünnituspuhkusel või lapsehoolduspuhkusel viibimise või ajateenistuskohustuse täitmise perioodi kohta. Taotlusele tuleb lisada taotlemise õiguse pikenedust tõendavate dokumentide koopiad.

Toetuse tagasimaksmine

Eriarsti lähtetoetust saanud isik on kohustatud väljamakstud toetuse tagastama, kui tema pidev töötamine eriarstina lõpeb enne viie aasta möödumist toetuse saamisest. Töötamine või tegutsemine arvatakse peatunuks lähtetoetust saanud arsti lapsehoolduspuhkuse või ajateenistuskohustuse täitmise ajal ning arsti töötamise või tegutsemise kohustus pikeneb nimetatud aja võrra. Töötamine või tegutsemine arvatakse pidevaks arsti töövõimetuse ajal või juhul, kui lähtetoetust saanud isiku eriarstina töötamise staaž ei katke viieaastase perioodi kestel rohkem kui kolmeks kuuks korraga.

Eriarst ei pea lähtetoetust tagastama, kui töötamine või tegutsemine lõpeb tööandjapoolse kohustuse olulise rikkumise või koondamise tõttu. Perearst ei pea lähtetoetust tagastama, kui tema tegevus perearstina lõpeb temast sõltumatutel asjaoludel. Siin on eelkõige mõeldud olukorda, kus perearsti nimistus olevate isikute arv väheneb drastiliselt ja perearstina tegutsemine ei ole seetõttu enam jätkusuutlik. Kui aga tegemist on järelvalve käigus perearstina tegutsemisõiguse äravõtmisega tingimustel, mis tulenevalt otseselt perearsti töö kvaliteedi puudujääkidest või nõuete rikkumisest, siis peab perearst saanud lähtetoetuse tagasi maksma. Sellisel juhul tingib perearstina tegutsemise lõppemise arsti enda tegevus.

Avaldusi lähtetoetuse saamiseks võtab vastu Sotsiaalministeerium. Avalduse saab saata või tuua aadressil Gonsiori 29, 15027 Tallinn või digitaalselt allkirjastatuna e-postiaadressil info@sm.ee. Lisaküsimuste korral pöörduge Sotsiaalministeeriumi nõuniku Pille Saare poole (e-post pille.saar@sm.ee, telefon 626 9128).